

Τα παιδιά του δρόμου

Συντάχθηκε από την Έφη Γιακουβάκη

Η ανθρωπότητα αγωνίζεται να εξαλείψει τη σκληρότητα και την αγριότητα που για χιλιετηρίδες έχουν στιγματίσει την ιστορία της. Ακόμη και σήμερα όμως ο κόσμος μας χαρακτηρίζεται από την απανθρωπιά και την εκμετάλλευση του ανθρώπου από τον άνθρωπο και από την παραγνώριση ακόμη και των στοιχειωδέστερων σε ορισμένες περιπτώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η φτώχεια σήμερα είναι μια πραγματικότητα που δεν μπορεί να παραγραφεί, εφόσον η εντονότατη ανάπτυξη δεν κατάφερε να την εξαλείψει - αντίθετα, σε ορισμένες περιπτώσεις την ενέτεινε. Εξακολουθούν τα οφέλη της ανάπτυξης να τα καρπώνονται μόνο ορισμένοι προνομιούχοι, ενώ η πλειοψηφία στον παγκόσμιο πληθυσμό υφίσταται την ανέχεια, τις κοινωνικές διακρίσεις, το ρατσισμό, την κατάφωρη αδικία.

Ένα από τα πιο εμφανή φαινόμενα της φτώχειας είναι ο αυξανόμενος αριθμός των παιδιών του δρόμου.

Ο διεθνώς αποδεκτός όρος «παιδιά του δρόμου» προσδιορίζει τις συνθήκες ζωής εκατομμυρίων παιδιών που είναι άπορα, άστεγα και εγκαταλελειμμένα. Και αν δεν συμβαίνει ακριβώς αυτό, δηλαδή να το να ζουν όλα στο δρόμο με τη στενή έννοια του όρου, είναι τα παιδιά που περνούν το μεγαλύτερο μέρος της ζωής τους στο δρόμο, αφού εκεί εργάζονται για να επιβιώσουν.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις των Ηνωμένων Εθνών, στις μεγαλουπόλεις και στις παραγκουπόλεις όλου του κόσμου, από την Ευρώπη ως την Αφρική, την Ασία και τη Λατινική Αμερική σχεδόν 100 εκατομμύρια παιδιά ζουν στους δρόμους και επιβιώνουν με κάθε τρόπο, εύκολα θύματα σε κάθε μορφής εκμετάλλευση. Μόνο στη Βραζιλία αυτά τα παιδιά υπολογίζονται στα 17 εκατομμύρια, στη Μανίλα των Φιλιππίνων ανέρχονται στις 100.000, ενώ στη χώρα μας ο αριθμός των παιδιών κάτω των 14 ετών που έστω εργάζονται παράνομα υπολογίζεται στις 5.000.

Οι βασικότεροι από τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν αυτά τα παιδιά είναι το άσχημο έως τραγικό επίπεδο διαβίωσης και διατροφής, η έλλειψη στέγης, η αδυναμία πρόσβασης σε ιατρικές υπηρεσίες, η αδυναμία τακτικής παρακολούθησης του σχολείου, η βία και η εγκληματικότητα στους δρόμους, η πίεση για χρήση και διακίνηση ναρκωτικών, η σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση, ο ακρωτηριασμός ή ακόμα και η φόνευσή τους από εμπόρους οργάνων, ο κοινωνικός αποκλεισμός και η περιθωριοποίηση.

Μόνο στην Αφρική τουλάχιστον ένα εκατομμύριο παιδιά πέφτουν θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης σε οίκους ανοχής, μπαρ και στους δρόμους. Συχνά είναι εύκολη λεία για κυκλώματα εμπορίας οργάνων για μεταμοσχεύσεις. Πολλά αναγκάζονται να κάνουν δύσκολες και επικίνδυνες εργασίες και τραυματίζονται σε σοβαρά ατυχήματα. Άλλα επιβιώνουν με την επαιτεία, τις μικροκλοπές, την πορνεία ή κάποια άλλη περιθωριακή δραστηριότητα. Στην ίδια κατηγορία εντάσσεται επίσης μια πολύ μεγαλύτερη ομάδα παιδιών που ζουν με τους γονείς τους αλλά εργάζονται στους δρόμους για να συνεισφέρουν στην επιβίωση των πολυμελών οικογενειών τους. Σε πολλές περιπτώσεις τα παιδιά αυτά προσφέρουν τις μοναδικές πηγές εισοδήματος για την οικογένεια, εργαζόμενα ως μικροπωλητές, λούστροι, αχθοφόροι, ρακοσυλλέκτες, καθαριστές αυτοκινήτων κλπ.

Οι ιδέες εκατονταετηρίδων ανθρωπιστικών διακηρύξεων πάνω στις οποίες στηρίχθηκε ο πολιτισμός μας είναι βέβαιο ότι δεν ισχύουν γι' αυτά τα παιδιά: η πίστη στην αξία της ζωής τους και ειδικά ο σεβασμός των θεμελιακών τους δικαιωμάτων όπως η ελευθερία, η ακεραιότητα, η αξιοπρέπιά τους, καταφανώς δεν υφίστανται. Η αρχή της όμοιας ευθύνης

όλων, πολιτών και αρχών, και η ανάγκη της κοινής συνεισφοράς στη δημιουργία και την εξέλιξη με σκοπό την κατάκτηση της ολοκληρωμένης ανθρώπινης ζωής από κάθε μέλος της ανθρωπότητας, καταντά γράμμα κενό. Για πάρα πολλά ανθρώπινα πλάσματα το σύνολο των παραπάνω «θεμελιωδών» αρχών δεν βλέπουμε να λαμβάνονται υπόψη – συχνά ούτε μέσα στις περισσότερες σχετικά συντεταγμένες πολιτείες, πόσο μάλλον στον αποδιαρθρωμένο αναπτυσσόμενο κόσμο, που συνήθως είναι βυθισμένος στη διάλυση.

Ειδικά για τα παιδιά, η ιστοσελίδα της UNICEF αναφέρει τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού με 54 Άρθρα, που υιοθετήθηκε ομόφωνα από τη Γεν. Συνέλευση του ΟΗΕ στις 20 Νοεμβρίου 1989, τέθηκε σε ισχύ το 1990 και έχει επικυρωθεί σήμερα από όλες σχεδόν τις χώρες του κόσμου, με τον πρώτο παγκόσμιο νομικά δεσμευτικό κώδικα για τα δικαιώματα που όλα τα παιδιά πρέπει να απολαμβάνουν, με τις στοιχειώδεις αρχές για την ευημερία των παιδιών στα διάφορα στάδια της εξέλιξής τους. Ποια είναι αυτά τα δικαιώματα; Μεταξύ άλλων τα παρακάτω:

Δικαιώματα Επιβίωσης, που συμπεριλαμβάνουν ένα επαρκές επίπεδο διαβίωσης, στέγη, διατροφή και πρόσβαση σε ιατρικές υπηρεσίες.

Δικαιώματα Ανάπτυξης και Εξέλιξης, που συμπεριλαμβάνουν όλα όσα τα παιδιά χρειάζονται για να μπορέσουν να εκμεταλλευθούν στο έπακρο τις δυνατότητές τους. Για παράδειγμα, το δικαίωμα της εκπαίδευσης, του παιχνιδιού και της αναψυχής, της παρακολούθησης πολιτιστικών εκδηλώσεων, της πρόσβασης σε πληροφορίες, της ελευθερίας της σκέψης και της συνειδησίας.

Δικαιώματα Προστασίας, που απαιτούν τα παιδιά να προφυλάσσονται από κάθε είδους κακοποίηση, αμέλεια και εκμετάλλευση, και καλύπτουν θέματα όπως: ειδική φροντίδα για προσφυγόπουλα, βασανιστήρια, κακοποίηση στο σωφρονιστικό σύστημα, ανάμιξη σε εμπόλεμες διαμάχες, εργασία ανηλίκων, χρήση ναρκωτικών και σεξουαλική εκμετάλλευση.

Κανένα από τα παραπάνω δικαιώματα δεν έχουν τα παιδιά των δρόμων. Και πάνω απ' όλα το δικαίωμα στην αγάπη και τη φροντίδα.

Παιδιά των φαναριών, των λουλουδιών, της ζητιανιάς, ακόμη χειρότερα των πορνείων και των απάνθρωπων συνθηκών εργασίας, που δεν περνούν τις μέρες τους στο σχολείο και τις νύχτες τους στο ασφαλές οικογενειακό περιβάλλον τους, που δεν δέχονται πολύ συχνά ούτε το χάδι των γονιών τους. Παιδιά που συναντάμε και στη χώρα μας, μεγαλώνουν δίπλα μας και δίπλα στα «δικά μας παιδιά», και είναι θύματα και της δικής μας αδράνειας και αδιαφορίας. Στερούνται την παιδική τους ηλικία και ενηλικιώνονται πρόωρα, βιώνοντας συνθήκες εκμετάλλευσης, ψυχολογικής και σωματικής βίας, σε συνθήκες που προδιαγράφουν ένα μέλλον περιθωριοποίησης και κοινωνικού αποκλεισμού. Καταδικάζονται σε ένα μέλλον το οποίο θα αντιμετωπίσουν χωρίς κανένα εφόδιο κοινωνικό, ψυχολογικό ή μορφωτικό, χωρίς εποπτεία στο μέγαλμά τους, χωρίς προστασία και καθοδήγηση, συχνά ωθούμενα στην παραβατικότητα προσπαθώντας να εξασφαλίσουν την επιβίωση.

Τα παιδιά του δρόμου ζουν μια οδυνηρή, επικίνδυνη και ανθυγιεινή ζωή. Είναι γνωστό ότι πάσχουν από πολλές ασθένειες που οφείλονται στον υποσιτισμό και τις λοιμώξεις, όπως η αναιμία, η χολέρα και η φυματίωση, ενώ ζουν υπό το συνεχή κίνδυνο των σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων. Εκτίθενται επίσης σε μια ποικιλία τοξινών από το περιβάλλον στο οποίο διαβιώνουν καθώς και από τα τρόφιμα που καταναλώνουν. Τα περισσότερα παιδιά στις παραγκουπόλεις του Μπαγκλαντές, της Αιθιοπίας, της Αϊτής, του Νεπάλ, του Νίγηρα είναι σοβαρά υποσιτισμένα. Στο Μπαγκλαντές πάνω από 100 χιλιάδες παιδιά πεθαίνουν κάθε χρόνο από διάρροια εξαιτίας των μολυσμένων νερών. Παιδιά παραγκουπόλεων της Αιγύπτου ή της Γουατεμάλας έχουν πολύ μικρότερες πιθανότητες να τελειώσουν το Δημοτικό απ' ότι τα παιδιά που ζουν σε κανονικές πόλεις της ίδιας χώρας. Ο αριθμός δε των ανθρώπων που ζουν σε παραγκουπόλεις αυξάνεται τα τελευταία χρόνια ραγδαία, και σύμφωνα με τον ΟΗΕ το 2030 οι φαβέλες παγκοσμίως θα αριθμούν πάνω από 2 δις. κατοίκους.

Τα παιδιά του δρόμου βρίσκονται επίσης σε μόνιμο κίνδυνο κακοποίησης. Οι έρευνες έχουν δείξει ότι το 86% εξ αυτών εντοπίζουν τη βία ως ένα σημαντικό πρόβλημα στη ζωή τους και ότι τα μισά από αυτά έχουν υποστεί κάποια μορφή βιασμού. Μεγάλο ποσοστό των παιδιών υποφέρει από ψυχολογικά και νοητικά προβλήματα που προκύπτουν από ένα αγχωτικό παρελθόν, δραματικές αλλαγές στον τρόπο ζωής τους, από τη χρήση ψυχοδραστικών ουσιών, τη συναισθηματική επιθετικότητα, τις ψυχιατρικές διαταραχές ή μαθησιακές δυσκολίες.

Η εμπορική σεξουαλική εκμετάλλευση των παιδιών είναι μια κρυφή πληγή, επομένως ακριβή στοιχεία είναι δύσκολο να βρεθούν. Επειδή τα παιδιά κυρίως διακινούνται μέσω ενός κρυφού δικτύου εμπόρων, το μεγαλύτερο μέρος της δραστηριότητας αυτής δεν φθάνει ποτέ στο φως. Σε πολλές χώρες δεν αναγνωρίζεται καν ως πρόβλημα. Η εμπορία του σεξ είναι μια αγορά δισεκατομμυρίων στην οποία υπολογίζεται ότι εισέρχονται κατά προσέγγιση ένα εκατομμύριο παιδιά το χρόνο, κυρίως κορίτσια.

Όπως αποκαλύπτουν οι ακόλουθοι αριθμοί από τις στατιστικές της UNICEF η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών είναι ένα παγκόσμιο πρόβλημα: 100 χιλιάδες στις Φιλιππίνες, περίπου 300 χιλιάδες στις ΗΠΑ, 400 χιλιάδες στην Ινδία, 100 χιλιάδες στη Βραζιλία, 100 χιλιάδες στην Ταϊβάν, 35 χιλιάδες στη Δυτική Αφρική, 200 χιλιάδες στην Ταϊλάνδη, 175 χιλιάδες στην Ανατολική και Κεντρική Ευρώπη. Αλλά και στη χώρα μας όπως έδειξε πρόσφατη έρευνα το 7% του γενικού κοινού δηλώνει ότι γνωρίζει κάποιο ή κάποια παιδιά που έχουν πέσει θύματα εκμετάλλευσης, ενώ από αυτούς το 33,8% αναφέρεται σε περιστατικά παιδικής πορνείας. Οι αιτίες πίσω από την εμπορική σεξουαλική εκμετάλλευση των παιδιών περιλαμβάνουν τη φτώχεια, τις διακρίσεις με βάση το φύλο, τον πόλεμο, το οργανωμένο έγκλημα, την παγκοσμιοποίηση, την απληστία, παραδόσεις και πεποιθήσεις, τη δυσλειτουργία της οικογένειας και το εμπόριο ναρκωτικών.

Υπάρχουν ελάχιστες πιο απεχθείς παραβιάσεις των δικαιωμάτων των παιδιών από τη σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση. Τα τραύματα που προκαλούνται με αυτόν τον τρόπο παραμένουν για πολύ καιρό. Παιδιά θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης υποφέρουν – τόσο σωματικά όσο και ψυχολογικά - για όλη τους τη ζωή και συχνά αυτό έχει σαν αποτέλεσμα τον πρόωρο θάνατό τους. Σε ορισμένες χώρες ο «σεξοτουρισμός» εντάσσεται πλέον στη «βαριά βιομηχανία» τους, με σχετικούς τουριστικούς οδηγούς με διευθύνσεις οίκων ανοχής με παιδιά, και υψηλή ποιότητα εξυπηρέτησης και προστασίας, ενώ παρέχουν ακόμα και νομικές συμβουλές από οργανωμένα δικηγορικά γραφεία! Οι συνέπειες για τα παιδιά αυτά είναι ολέθριες, και όσον αφορά την ψυχική εκθεμελίωση, αλλά και την σωματική ακεραιότητα.

Ο όρος «παιδιά του δρόμου» λαμβάνει στην τρέχουσα γλώσσα αρνητική χροιά, καθώς η λέξη «δρόμος» συνδέεται με το έγκλημα, την αλητεία και την παραβατικότητα. Μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1990 δεν είχε γίνει καμία προσπάθεια διάκρισης μεταξύ ανήλικων παραβατών και των παιδιών που ζουν και εργάζονται στους δρόμους. Διεθνείς οργανισμοί έχουν κατηγοριοποιήσει τα παιδιά που επιβιώνουν σε δύσκολες περιστάσεις σε δύο κύριες ομάδες: Α. στα παιδιά του δρόμου και Β. στα παιδιά της «παραβατικότητας» (delinquents). Ένα παιδί του δρόμου δεν έχει κατ'ανάγκη παραβατική συμπεριφορά. Ωστόσο, οι μελέτες δείχνουν πως η φτώχεια, η ανεπαρκής νομοθεσία και οι ισχύουσες κοινωνικές συνθήκες ωθούν παιδιά του δρόμου στο έγκλημα και την παραβατικότητα. Στην μεγάλη παραγκούπολη Κιμ πέρα του Ναϊρόμπι διέξοδο στα προβλήματα της καθημερινότητας δίνει και το μποξ, και μάλιστα ένα αθλητής από την Κιμ πέρα κατάφερε να φτάσει στους Ολυμπιακούς του Πεκίνου. «Οι νέοι εδώ έχουν μέσα τους τόση οργή και απογοήτευση, η οποία, αν διοχετευθεί σωστά, μπορεί να τους μετατρέψει σε άριστους μποξέρ» τονίζει ένας προπονητής. Ωστόσο, οι περισσότεροι νέοι επιλέγουν τη συμμετοχή σε συμμορίες, την παρανομία και το έγκλημα. Το εφιαλτικό παρόν μας προϊδεάζει για ένα ακόμα ζοφερότερο μέλλον.

Ο αριθμός των παιδιών και των νέων που ζουν στο δρόμο αυξάνεται δραματικά και στην Ευρώπη. Σύμφωνα με εκτιμήσεις ΜΚΟ, αυτό το διάστημα ζουν στους δρόμους της Ευρώπης περίπου 150-250 χιλιάδες παιδιά. Ως εκ τούτου δεν πρόκειται για πρόβλημα που αφορά μόνο τις αναπτυσσόμενες χώρες όπου βέβαια το φαινόμενο έχει πάρει τραγικές διαστάσεις

Στη Σρι Λάνκα των παραγκουπόλεων και των εξαθλιωμένων αγροτικών περιοχών όπου η φτώχεια αφορά έναν στους τέσσερις κατοίκους, του υποσιτισμού, των επιδημιών λόγω των συνθηκών διαβίωσης, του εμφυλίου που ισοπέδωσε τις υποδομές της χώρας και έπειτα του χτυπήματος από το τσουνάμι το Δεκέμβριο του 2004, τεράστιο ποσοστό των παιδιών είναι αναγκασμένο να δουλεύει και να μην πηγαίνει σχολείο, διαβιώνοντας με ελάχιστα εφόδια.

Στις Φιλιππίνες στο ένα εκατομμύριο συνολικά υπολογίζονται τα άστεγα παιδιά στους δρόμους ή, άλλα παιδιά μοχθούν σκληρά για να συνεισφέρουν στη φτωχή τους οικογένεια.

Στο Μεξικό οι αρχές πρότειναν με σχέδιο νόμου την «απαγόρευση» της παρουσίας των παιδιών στους δρόμους των πόλεων ώστε να τις καθαρίσουν από το κοινωνικό πρόβλημα και να κουκουλώσουν το μέγα θέμα της φτώχειας. Οι κρατικές και δημοτικές αρχές προτάθηκε να υποχρεούνται να «μαζεύουν» τα παιδιά που ζουν ή δουλεύουν στους δρόμους και να τα δίνουν στη φροντίδα κοινωνικών ιδρυμάτων, αλλιώς οι εκάστοτε αρχές θα πληρώνουν πρόστιμο! Οργανισμοί για τα δικαιώματα του παιδιού με επιστολή στους γερουσιαστές υποστήριξαν ότι το εν λόγω νομοσχέδιο «εγκληματοποιεί» τη φτώχεια, από την οποία υποφέρει ο μισός πληθυσμός της χώρας - και η παγκόσμια κρίση εντείνει την κατάσταση. Πολλά από τα παιδιά αυτά κάνουν χρήση ναρκωτικών ουσιών και είναι οργανωμένα σε συμμορίες.. Οι πολιτικές «καθαρισμού των δρόμων» από κυβερνήσεις στη Νότιας Αμερικής ξεκίνησαν από τη δεκαετία του 1990. Τα παιδιά που στέλνονται στα ιδρύματα απλώς το σκάνε την επόμενη μέρα.

Αλλά και στο Βελιγράδι, περισσότερα από 500 παιδιά – κυρίως αθίγγανων - ζουν και εργάζονται στους δρόμους της πόλης αγωνιζόμενα για την επιβίωση και ερχόμενα πολλές φορές σε σύγκρουση με το νόμο. Πολλά είναι πρόσφυγες από άλλες περιοχές της πρώην Γιουγκοσλαβίας. Τα παιδιά αυτά κοιμούνται μέσα σε φρεάτια αποχέτευσης, σε χαρτοκιβώτια ή σε κατεστραμμένα κτίρια. Συχνά ζητιανεύουν στους δρόμους, ή σταματούν αυτοκινητιστές για να καθαρίσουν τα παρμπρίζ των αυτοκινήτων τους. Πρόσβαση σε ιατρική περίθαλψη ή στην εκπαίδευση δεν έχουν. Η τοξικομανία είναι ένα άλλο σύνθητες πρόβλημα εκεί.

Στην παγωμένη Μόσχα των έως και πάνω από -20 βαθμών κελσίου τα παιδιά των δρόμων αποδεικνύονται αρκετά ευρηματικά. Κυκλοφορούν κυρίως μέσα στο μετρό, κοιμούνται σε κοιλώματα των εγκαταστάσεων κοντά στα καλοριφέρ, προσπαθώντας να αποφύγουν τους αστυνομικούς που τα διώχνουν έξω όταν τα πιάνουν να ζητιανεύουν. Όμως κάποιες προσπάθειές τους για να ζεσταθούν αποδεικνύονται ιδιαίτερα επικίνδυνες' κάποια πρόχειρα καταλύματα πιάνουν φωτιά ή προκαλούν επικίνδυνα βραχυκυκλώματα. Τα κουρελιασμένα ρούχα τους και τα τρύπια παπούτσια τους δεν τους παρέχουν αρκετή προστασία από το κρύο και εισπνέουν κόλλα με προφανείς σοβαρές επιπτώσεις «Εισπνέουμε κόλλα για να μην παγώσουμε. Όταν εισπνέεις κόλλα νιώθεις πολύ πιο ζεστός. Έχεις ζαλιστεί και δε σε νοιάζει το κρύο».

Η χώρα μας έχει υπογράψει μία διμερή συμφωνία με την Αλβανία για το συντονισμό των δράσεων των δύο χωρών με στόχο την αντιμετώπιση της διακίνησης παιδιών από την Αλβανία στην Ελλάδα και την εκμετάλλευσή τους, καθώς η πλειοψηφία των παιδιών που διαβιώνουν στους δρόμους της χώρας μας είναι αλβανικής καταγωγής και κυρίως της φυλής Ρομ, άλλοτε με τη συνέργεια των γονιών τους και άλλοτε χωρίς αυτοί να γνωρίζουν την αλήθεια για την τύχη τους. Η συμφωνία αυτή δίνει έμφαση στη προστασία των θυμάτων κι όχι στη δίωξη των εγκληματιών δουλεμπόρων. Άλλες εθνικότητες που συναντάμε στον πληθυσμό των παιδιών του δρόμου στην Ελλάδα είναι η αφγανική, η ιρακινή, η σερβική, η κουρδική, η πακιστανική και άλλες. Πουλάνε κυρίως χαρτομάντιλα, λουλούδια ή μικροαντικείμενα, τραγουδούν και παίζουν μουσική στο δρόμο ή ζητιανεύουν. Από έρευνα της UNICEF μαθαίνουμε ότι οι συνολικές εισπράξεις που εξασφαλίζουν στους «εργοδότες» τους, είτε είναι πράγματι οι γονείς τους είτε όχι, είναι δυσθεώρητες (το 2000 υπολογίστηκαν στο 1 δις δραχμές το μήνα). Εργάζονται έως και ολόκληρη την ημέρα ή τη νύχτα, πολύ μικρό ποσοστό τους πηγαίνει σχολείο και ελάχιστα όνειρα κάνουν για το μέλλον τους, πράγμα που οφείλεται στην καθημερινή τους αγωνία για τις άμεσες ανάγκες και στο φόβο που συνεχώς τα περιτριγυρίζει.

Είναι χαρακτηριστικό ότι μεγάλο ποσοστό ονειρεύονταν απλά όταν μεγαλώσουν να έχουν φαγητό για να τρώνε.

Επίσης στη χώρα μας εισέρχονται πλήθος ασυνόδευτων ανηλίκων, μεταναστών και προσφύγων, κατά κύριο λόγο προερχόμενα από το Αφγανιστάν και άλλες χώρες που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις, όπως η Σομαλία και το Ιράκ, αλλά και αλλού. Τα παιδιά αυτά τυγχάνουν πρόχειρης έως και απάνθρωπης μεταχείρισης από τις αρχές, από ανειδίκευτο προσωπικό (λιμενικούς, αστυνομικούς κλπ) που δεν τα ενημερώνει για τις δυνατότητες που έχουν να διαχειριστούν την τύχη τους (πχ να κάνουν αίτηση για άσυλο), συχνά κακοποιούνται βάνουσα (με ξύλο, εξευτελισμούς, ακόμα και εικονική εκτέλεση έχει καταγραφεί), στοιβάζονται μαζί με ενήλικες σε άθλιους καταυλισμούς ή στέλνονται τελικά στην Αθήνα για να κοιμηθούν σε πάρκα ή σε ελεεινά υπερπλήρη καταλύματα, έστω και στο πάτωμα, πληρώνοντας ακόμη και ενοίκιο γι'αυτή την «παροχή», με το ενδεχόμενο να συλληφθούν, να κρατηθούν εκ νέου και να κινδυνεύουν να απελαθούν ξανά. Αυτά τα παιδιά παλεύουν μόνο τους. Τα μεροκάματά τους είναι σε δουλειές επικίνδυνες και βαριές. Ιδιαίτερα ευάλωτα είναι τα κορίτσια, όπου αναλαμβάνουν τα κυκλώματα πορνείας. Η πρόσβαση σε υπηρεσίες μέριμνας είναι πολύ περιορισμένη και οι σχετικές διαδικασίες ελάχιστα εφαρμόζονται.

Τα παιδιά του δρόμου είναι σε κάθε χώρα κατά κανόνα αφημένα στη μοίρα τους. Η μικρή μειοψηφία των παιδιών που καταφέρνουν τελικά να ξεφύγουν αντιμετωπίζει τον κοινωνικό στιγματισμό, την απόρριψη, τη ντροπή, τον κίνδυνο της αντεκδίκησης και την απώλεια οποιασδήποτε μελλοντικής οικονομικής προοπτικής.

Η επένδυση στη φυσική, πνευματική, διανοητική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών είναι ηθική, κοινωνική και οικονομική επιταγή για όλες τις κοινωνίες. Η παιδική εργασία είναι τόσο αποτέλεσμα όσο και αίτιο τη φτώχειας. (π.χ. τώρα έχει αρχίσει και εμφανίζεται η «δεύτερη γενιά» του δρόμου, δηλαδή τα παιδιά που γεννιούνται από τα «παιδιά του δρόμου»). Για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα στη ρίζα του χρειάζονται στρατηγικές για τη μείωση της φτώχειας. Στο σημερινό παγκόσμιο κοινωνικοοικονομικό σύστημα η απόλυτη ανάπτυξη της φτώχειας είναι πλέον η προϋπόθεση για την ανάπτυξη των κερδών.

Η Έφη Γιακουβάκη είναι Κοινωνιολόγος και μέλος της Fair Planet.

Πηγή: http://www.fairplanet.gr/cms/index.php?option=com_content&view=article&catid=7%3A--&id=135%3A2009-11-14-15-36-56&lang=el